

Preservation of wetland habitats in the upper Biebrza Valley
Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy

Sygn. GB/ZP-AG/D2-14

Osowiec-Twierdza 12 października 2015r.

Raport z inwentaryzacji gniazd bociana białego (*Ciconia ciconia*) w 2015 roku na obszarze objętym projektem LIFE11 NAT/PL/422 „Ochrona siedlisk mokradłowych doliny Górnej Biebrzy”, wykonany w ramach działania: monitoring przyrodniczy projektu, symbol zadania D2.

W roku 2015 inwentaryzacją objęto 34 miejscowości Górnej Biebrzy (GB). W stosunku do lat poprzednich 2013 i 2014, kiedy inwentaryzacją objęto 29 miejscowości, w 2015 roku rozszerzono inwentaryzację o 5 miejscowości (Grabowo, Komaszówka, Lipsk Kolonia, Osmołowszczyzna i Wolne). Inwentaryzację gniazd przeprowadzono w dniach 6 – 24 lipca 2015 roku. Stosunkowo późny termin inwentaryzacji wynikał z faktu późnych lęgów, gdyż we wszystkich inwentaryzowanych gniazdach (w których młode się wylęgły) były jeszcze młode przed wylotem, co potwierdzono wykonanymi fotografiami. Wiosna i lato 2015 roku były bardzo suche co bardzo niekorzystnie odbiło się na lęgach bocianich i co potwierdziły wyniki inwentaryzacji. Inwentaryzację przeprowadzili: Andrzej Grygoruk i Anna Bojsza.

Wyniki inwentaryzacji

Łącznie w 2015 roku zinwentaryzowano 182 gniazda bociana białego (dla porównania, w roku 2014 – 148 i w roku 2013 – 135). W sezonie lęgowym 2015, gniazd zajętych z młodymi stwierdzono łącznie 129, a gniazd zajętych bez młodych 31. Z załączonej tabeli z wynikami inwentaryzacji wynika, że w 2015 roku na 182 odnotowane gniazda, zajętych było 160, czyli 87,9%. Gniazd nie zajętych (lub opuszczonych), w których nie stwierdzono ptaków dorosłych i bez śladów użytkowania gniazda zinwentaryzowano łącznie 22. W latach poprzednich gniazd nie zajętych odnotowano odpowiednio: w 2014 roku – 20, w 2013 roku 14. Spośród 160 gniazd zajętych tylko w 129 wychowały się młode. Stanowi to 80,6% gniazd zajętych i jest to wskaźnik znacznie niższy niż w latach poprzednich. Gniazd zajętych, ale bez młodych, w których odnotowano obecność przynajmniej 1 dorosłego ptaka w sezonie, również było proporcjonalnie dużo w 2015 roku, bo aż 31 (19,4%). To oznacza, że w co piątym zajętym gnieździe nie było młodych. W poprzednich dwóch latach gniazd zajętych, w których nie odnotowano młodych było odpowiednio: w 2013 roku – 6 gniazd (95,04%) i w 2014 roku – 12 (90,6%). Jest to prawdopodobnie wynik wiosennej i letniej suszy w 2015 roku. Właściciele posesji na których były gniazda podawali różne przyczyny braku lęgów. Niektóre z nich to: późne przystąpienie do lęgów, walki bocianów, zły stan gniazda, zrzucenia jaj lub piskląt lub prawdopodobnie pożądlenia przez pszczoły (pasieka pod

gniazdem w m. Grzebień). Przeważały jednak opinie o suszy i spodziewanym braku pożywienia, co prawdopodobnie bociany przewidywały.

Ogółem w 2015 roku, w 129 gniazdach odnotowano 308 młodych. Zatem średnia liczba młodych w gnieździe wyniosła 2,387 i była niższa niż w latach poprzednich. W 2014 roku ten wskaźnik wyniósł 2,68 młodych na gniazdo i w 2013 roku - 2,62. W tabeli poniżej wskazano liczbę gniazd niezajętych oraz zajętych, w których odnotowano od 0 do 4 młodych. Nie stwierdzono gniazd z pięcioma młodymi.

	Gniazda nie zajęte	Gniazda zajęte					Razem
		Liczba młodych w gnieździe					
		0	1	2	3	4	
Liczba gniazd	22	31	16	55	50	8	182
Liczba młodych	0	0	16	110	150	32	308

Czy suche lato miało wpływ na bociany?

Biorąc pod uwagę średnią liczbę młodych w gnieździe z lat poprzednich 2013 i 2014, która wynosiła 2,65 można przypuszczać, że w 2015 w 129 gniazdach powinny wychować się 342 młode. Gdyby jeszcze proporcja gniazd zajętych w 2015 roku, była taka jak w latach poprzednich, czyli ok. 90% wszystkich gniazd, można przypuszczać, że w 2015 roku wychowałoby się **434 młodych** (182 gniazda x 90% x 2,65 młodych w gnieździe). **W stosunku do odnotowanych 308 młodych bocianów może to być mniej aż o 126 młodych ptaków.** To wskazuje jak susza mogła przyczynić się do zmniejszenia liczby młodych bocianów. A monitorujemy przecież obszar Górnej Biebrzy, gdzie gniazda zlokalizowane są wzdłuż dolin rzecznych.

Lokalizacja gniazd w GB

Specyfiką inwentaryzowanego obszaru Górnej Biebrzy jest również lokalizacja gniazd. Aż 170 gniazd (93,4%) zbudowanych jest na słupach elektrycznych, w tym 165 na specjalnych platformach i 5 bez platform. Odnotowano tylko 10 gniazd umieszczonych nie na słupach w tym: 3 gniazda na drzewach, 3 gniazda na budynkach gospodarczych, 3 gniazda na kominach domów i 1 gniazdo na kominie piekarni. Gniazda na słupach bez platform, jak również na 9 obiektach (łącznie 14 sztuk) są w złym stanie i są zagrożone spadnięciem, a co za tym idzie upadkiem młodych, co dokumentują załączone fotografie. Aby utrzymać te gniazda wymagają one pomocy ludzi.

Dla wszystkich gniazd wykonano dokumentację fotograficzną, którą dołączono.

Charakterystyka miejscowości pod kątem gniazdowania bociana białego.

1. Najwięcej gniazd zajętych odnotowano w następujących miejscowościach:

- Rogożyn Stary - 12 gniazd w których wychowało się 28 młodych,
- Grzebień - 11 gniazd w których wychowało się 20 młodych,

- Chilmony – 11 gniazd w których wychowało się 19 młodych,
- Krasnoborki – 10 gniazd w których wychowało się 28 młodych,
- Jastrzębna I – 10 gniazd w których wychowało się 19 młodych,
- Grabowo - 10 gniazd w których wychowało się 11 młodych.

2. W dwóch miejscowościach: Nowy Lipsk i Kamienna Nowa w 2015 roku nie odnotowano gniazd bociana białego.

3. Stwierdzono tylko 9 gniazd umieszczonych na budynkach (4,9%) i 3 na drzewach (1,6%).

Podziękowania

Serdecznie dziękujemy wszystkim właścicielom gospodarstw z Górnej Biebrzy w których są gniazda bocianie, za przekazane informacje o bocianach. Dziękujemy szczególnie tym osobom, dzięki którym bociany są w ich gospodarstwach, osobom które troszczyły się o gniazda bocianie, zadbały o platformy na których gniazda są bezpieczne. Dziękujemy za opiekę nad młodymi bocianami, które w różnych okolicznościach znalazły się poza gniazdem, a dzięki Państwu dorosły do okresu odlotu. Wobec tegorocznej suszy liczymy, że przyszły rok będzie dla bocianów łaskawszy. Pod koniec marca będziemy z Państwem czekali na powroty naszych bocianów, a w lipcu planujemy kolejne liczenie. Do zobaczenia.

Pracownicy Projektu „Ochrona siedlisk mokradłowych Górnej Biebrzy”.

Andrzej Grygoruk (698 495 677, agrygoruk@biebrza.org.pl)

Anna Bojsza (anna.bojsza@biebrza.org.pl).

Załączniki:

1. Wykaz wszystkich 182 gniazd bociana białego w 34 inwentaryzowanych miejscowościach na obszarze Górnej Biebrzy wraz z koordynatami ich lokalizacji.
2. Zestawienie miejscowości GB z wynikami inwentaryzacji w latach 2013, 2014 i 2015.
3. Mapa z lokalizacją gniazd inwentaryzowanych w 2015 r. na obszarze Górnej Biebrzy.
4. Dokumentacja fotograficzna 14 gniazd zagrożonych w 2015 roku.

Sporządził:

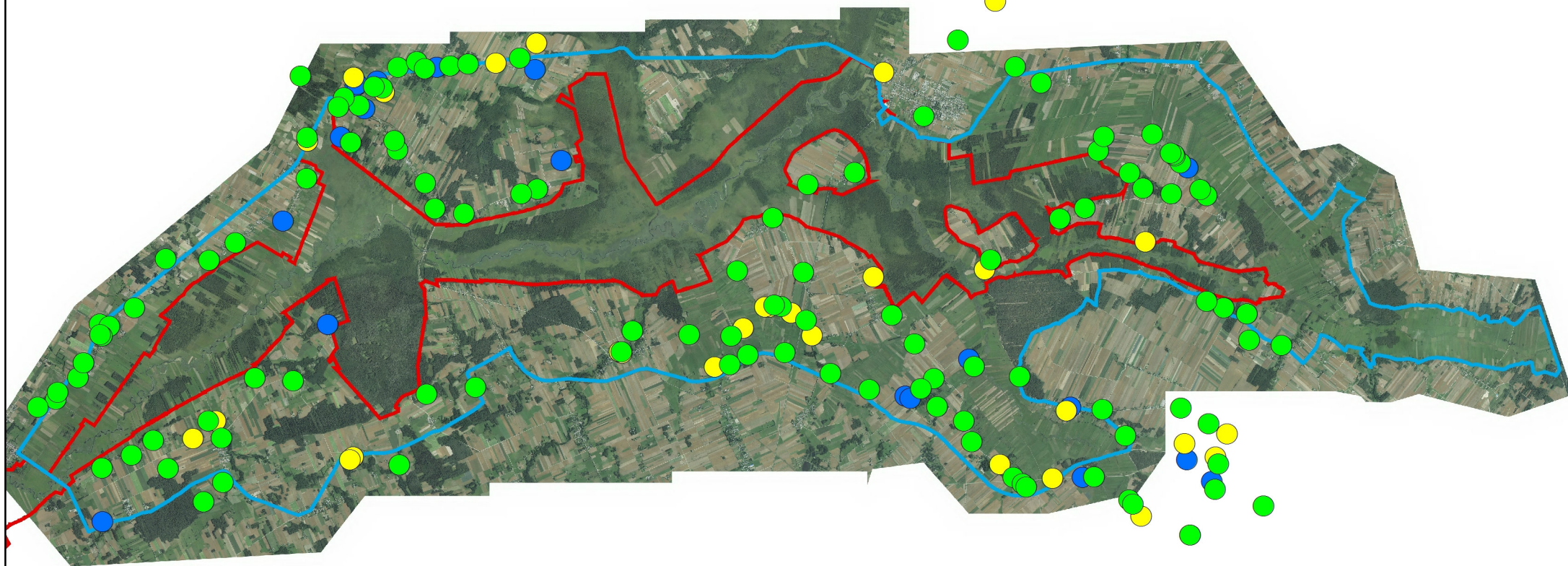
Andrzej Grygoruk

Koordinatorka ds. ochrony przyrody

Zatwierdził:

Mariusz Siłakowski

Kierownik Projektu GB

Gniazda bociana białej na Górną Biebrzę

- Gniazda zajęte z młodymi
- Gniazda zajęte bez młodych
- Gniazda nie zajęte

- granica projektu LIFE+
- Granica Biebrzańskiego PN

0 1 850 3 700 7 400 11 100 14 800 Metry